

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto V - Cena 15 lir - 10 jugolir - 2.50 din

TRST petek 24. junija 1949

Postnina plačana v gotovini Stev. 149 (1239)

Po konferenci štirih

Nimamo namena v pričujočem članku ponovljati tistega, česar ne bomo nikdar dovolj poudarili in kar so naši čitatelji v zadnjih dveh dneh imeli priložnost čitati v velikih in obsežnih naslednjih stroških in nesprejemljivih sklepov štirih zunanjih ministrov v Parizu glede naše Slovenske Koroške. O tej strašni krivici, ki se je slovenskemu ljudstvu ponovno zgodila, bom namreč pisal vse do tja, dokler krivica ne bo popravljena.

V tem članku hočemo poudariti pomen konferenci štirih zunanjih ministrov, ki ga ima s stališča naporov velikih držav, da usmerijo ponovno mednarodni položaj k uresničitvi svetovnega mira, kar smo v naših poročilih v zadnjih dneh že poudarili.

Prav gotovo ni nobenega dvoma, da predstavlja pariški dogovor pozitiven korak k uresničitvi mira v svetu ter da je eden od konkretnih rezultatov borbe za mir in za mirno sodelovanje narodov. To spoznanje predstavlja vsakega mednarodnega sodelovalca ter vreden doprinos k bodočim naporom velikih držav za mirno rešitev spornosti v Evropi in v svetu. Prav tako pa ni nobenega dvoma, da je tudi Jugoslavija zainteresirana na ohraniti miru ter je pri pospešitvi konstruktivnega sodelovanja med narodi to tudi dokazala. O tem pričajo najbolje prav zadnji Beblerjev kompromisni predlog glede Slovenske Koroške.

Najvažnejši rezultati pariške konferencije so sledeči:

- 1. Vzpostavitev odnosov med Vzhodom in Zahodom.
- 2. Spoznanje glede mirovne pogodbe z Avstrijo.
- 3. Spoznanje v glavnih črtah za snodus videnja v Nemčiji.
- 4. Olanjanje v mednarodnih odnosih.
- 5. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da bi bili glavni predlogi za mir tisti, ki jih je predložil Višinski. Te predloge so svedra ostali trije ministri odklonili. Višinski je predlagal:
 - 1. Sestavo mirovne pogodbe z Nemčijo v enem mesecu.
 - 2. Ponovno vzpostavitev strošanskih zaveznih organov za Nemčijo in za Berlín.
 - 3. Ustanovitve enotnega nemškega narodnega sveta, ki naj bi bil sestavljen od predstavnikov vseh nemških pokrajin.
 - 4. Vzpostavitev enotne valute za Berlín na temelju moskovskih sporazumov.
 - 5. Svobodne volitve v Berlínu za obnovu upravne enotnosti Berlína.
 - 6. Odstranitev vseh okupacijskih čet po enem letu od ratifikacije mirovne pogodbe.
 - 7. Odklonitvi teh predlogov so se predstavniki zapadnih imperialističnih držav ponovno razkrinkali kot reakcionarji, kolonizatorji in militaristi tudi v pogledu svoje politike v Nemčiji. Kljub temu pa so bili prisiljeni revidirati: odnos sil in popustiti kajti od leta 1946, svet zunanjih ministrstev takšnih konkretnih sklepov ni sprejel. Važen sklep je tudi v tem, da se bodo sestanki nadaljevali, čeprav ministri niso določili točne roka, temveč so le sklenili, da se bodo sestali zaradi etimne zadeve vidikov na prihodnjem zasiedanju OZN, ki se bo začelo 23. septembra.

Mirovna pogodba z Avstrijo bo podpisana do septembra meseca, okupacijske čete pa bodo odšle iz Avstrije jeseni 1950. teta.

Modus vivendi za Nemčijo pa predvidena vzpostavitev štiri strošanskih zaveznih organov (to je v postvotno vrnitev, kar pa predstavlja možnost mirnega sodelovanja štiri v Nemčiji in v Berlínu).

Pijade in Kardelj v Dubrovniku

BEograd, 23. (Tanjug) - Prebivalstvo iz Dubrovnika je prisrčno sprejelo podpredsednika jugoslovske vlade Kardelja in podpredsednika Prezidijske ljudske skupščine FLRJ Moša Pijada ter pisatelja Louisa Adamića, ki potujejo po Crni gori. Spremljajo jih namestnik zunanjega ministra Bebler in druge osebnosti. Prebivalci Dubrovnika, člani sindikatov in mladinskih organizacij so vzklkali Komunistični partiji Jugoslavije in maršalu Titu. V odgovor na pozdravljane množice sta Moša Pijade in Edvard Kardelj izjavila, da sta na svojem prvotnjem obisku prepričala, da je vse delovno ljudstvo soglasno in odlično ostalo zvesto Komunistični partiji Jugoslavije in centralnemu komiteju pod vodstvom maršala Tita. Poudarila sta, da bo uredništvo petletne stroje vse kvevete, ki jih danes širijo proti Jugoslaviji in proti KPJ.

Knjiga o kongresu miru v New Yorku

NEW YORK, 23. - V New Yorku so objavili knjigo posvečeno kongresu znanstvenih in kulturnih delavcev za svetovni mir, ki je bil v marcu v New Yorku. V knjigi, v kateri ima Jugoslavija posebno mesto, je objavljen govor Popovića o kulturnem življenju v Jugoslaviji in v veka o nalogah radija, filma in tiska v novi Jugoslaviji.

Zaključila se je z veliko zmago stavka kmetijskih delavcev Italije

Stavka je trajala nad mesec dni in bo ostala v zgodovini italijanskega sindikalnega gibanja - Nadaljuje se stavka pomorščakov - Mednarodna konferenca kovinarskih delavcev

RIM, 23. - Stavka kmetijskih delavcev v Italiji, ki se je začela 18. maja, se je zaključila. Po dolgotrajnih pogajanjih je bil končno danes opolnoč dosežen sporazum, v katero se morajo vključiti bistvene določbe pokrajinskih pogodb. Na ta način bodo nekatere bistvene pridobitve kmetijskih delavcev Severne Italije razširjene na delavce Srednje in Južne Italije. In to je velik napredek za delavce vse Italije.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Najvidnejši doseženi uspehi so sledeči: 1. V teku septembra se mora skleniti nacionalna pogodba, v katero se morajo vključiti bistvene določbe pokrajinskih pogodb. Na ta način bodo nekatere bistvene pridobitve kmetijskih delavcev Severne Italije razširjene na delavce Srednje in Južne Italije. In to je velik napredek za delavce vse Italije.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Obveznost sklenitve pokrajinskih pogodb tudi v pokrajini, kjer še ne obstajajo, tudi to je značilni napredek za delavce Južne Italije in otokov. Dalje se raztegne podpora za brezposelne tudi na kmetijske delavce, zdravniške pomoči tudi za družine kmetijskih delavcev.

Sindikalne organizacije so dale navodila za takojšnje prenehanje stavke. Nadaljuje se stavka pomorščakov. V Genovi, Neaplju in Savoni velja popolna blokada za italijanske ladje.

V Turinu se je, kakor smo poročali, začela mednarodna konferenca kovinarskih delavcev v okviru Svetovne sindikalne zveze. Na konferenci sodelujejo delegati Francije, Italije, Madžarske, CSR, Jugoslavije, ZSSR in drugih držav. Včeraj so govorili delegati Indije, Nižozemske, CSR, Francije, Sovjetske zveze in Nemčije. Indijski delegat je komentiral industrializacijo Indije, ki je postala središče spleta ameriškega imperijalizma na Daljnem vzhodu po zmagi komunizma na Kitajskem. Dejal je, da so indijski delavci presrežani in da se mora sindikalno delo voditi tajno.

Češkoslovaški delegat je govoril o naporih delavstva v CSR na industrijskem, poljedelskem in kulturnem področju. Sovjetski delegat je poudaril važnost bodoče mednarodne zveze kovinarskih delavcev. Govorili so še madžarski, jugoslovski, luksemburški in francoski delegati. Končno so prečitali poročilo kitajske delegacije, ki je morala ostati v Pragi, ker so ji italijanske oblasti odklonile vizum.

SE en vojni zločinec v Italiji oproščen RIM, 23. (Tanjug) - Včeraj je apelacijsko sodišče v Neaplju razveljavilo obsodbo, po kateri je bil bivši fašistični kvestor Cardona obsojen na dosmrtno ječo zaradi težkih zločinov, ki jih je zagrebel po kapitulaciji Italije l. 1943. Cardona je bil takoj izpuščen na svobodo. Od začelca l. 1949 so italijanska sodišča izpustila na svobodo 72 vojnih zločincev.

Jugoslovanski protest angleški vladi

BEograd, 23. (AFP) - Javljajo, da je jugoslovanski zunanji minister 20. junija izročil britanskemu poslanstvu v Beogradu noto, ki se nanaša na govor, ki ga je 23. maja imel bivši jugoslovanski kralj Peter v taborišču sprostočinskih delavcev v Bichestru, v katerem je žalil Jugoslavijo. Nota pripominja, da je za kraljev govor general Cox in da njegova udeležba na tej manifestaciji daje poseben značaj tej manifestaciji. Jugoslovanski zunanji ministertvo zahteva od britanskega poslanstva, naj pojasni ta incident in naj podzname potrebne ukrepe, da se prepreči ponovitve podobnih incidentov v bodoče.

Rezultati občinskih volitev na Holandskem

HAAG, 23. - To so dokončni rezultati občinskih volitev po vsej Holandski od 3.248.817 volivcev so prejeli komunisti 10,56% odločnih glasov, socialisti 30,33%, katoličani 28,45%, krščanske stranke 20,95% in liberali 9,44%. V Amsterdamu so komunisti dosegli 11.837 glasov ali 25,7%. V splošnem kažejo rezultati nekoliko ustaljenost holandskega političnega življenja.

LONDON, 23. - V britanskem ministertvu za trgovino so se pričeli trgovinski razgovori med Veliko Britanijo in Madžarsko.

izročiti omenjena dva vojna zločinca temboj, ker gre za jugoslovanske državljanke. V tem primeru koda štiti madžarska vlada? Vojna zločinca Franjo in Zvonimir Znidarić sta bila člana ustaške teroristične organizacije, ki je ob okupaciji Jugoslavije stopila v službo okupatorja in izvršila množične pokolje več sto tisočev srbskih, židovskih in hrvaških rodoljubov, organizirala ustaške vojaške enote, ki so sodelovale v borbi proti jugoslovanski narodno-osvobodilni vojski in proti Rdeči armadi. Ta dva vojna zločinca sta ob koncu decembra 1941 bila kot ustaša udeležena pri pokolju 30 Srbov v vasi Kremna, pri pientvi in življenju njihove imovine ter pri židovskem mučenju preživelih žena in otrok. Takim zločincem daje madžarska vlada zaščito in jih štiti pred zasluženo kaznijo. S tem krši madžarska vlada ne samo obveznosti, ki izhajajo iz mirovne pogodbe, ne samo moralne obveznosti do narodov Jugoslavije, ki zahtevajo pravično kazno vojnih zločincev, pač pa daje na ta način neposredno in zavestno podporo obnovi ostanikov fašizma, enega od imperialističnih ogrinjačev intervencionistične politike ter povzročanja nerodov in nemira v svetu.

Madžarska vlada štiti ustaške vojne zločince Na ponovno zahtevo jugoslovanske vlade je odklonila izročitev dveh vojnih zločincev, ki sta med vojno sodelovala pri množičnih pokoljih in požigih

Madžarska vlada štiti ustaške vojne zločince

BEograd, 23. (Tanjug) - Kričev obveznosti do Jugoslavije, ki izvirajo iz raznih dogovorov, je madžarska vlada odklonila izročitvi svetovnih registrovanih vojnih zločincev Franja in Zvonimira Znidarića, katerih izročitve je jugoslovanska vlada zahtevala 28. avgusta 1948. Na podlagi prejete informacije sta ta dva vojna zločinca v mestu Gari na Madžarskem, kamor sta zbežala pred osvoboditvijo Jugoslavije, da se izogneta zasluženi kazni.

Na podlagi sklepov jugoslovanske komisije za iskanje vojnih zločincev je bila razglašena za vojna zločinca kot člana ustaške organizacije ter izvršila in mandanta zločinov, pokoljev, uničenja in plenitve v Jugoslaviji. Vendar je madžarska vlada odklonila izročitve teh zločincev in utemljila svojo odklonitev s trditvijo, da imenovanega zločinca sta bila imenovana zločinci in izročitvi zločinov, ki naj bi

tvorili podlago za ekstradicijo. Na protest jugoslovanske vlade, v katerem se poudarja, da madžarska vlada odklonila mirno pogodbo z Madžarsko, kar lahko koristi samo vojnimi zločinci, ni madžarska vlada do danes odgovorila. S takim postopanjem, ki dejansko pomeni zaščito najbolj zagreženih vojnih zločincev in je v njihovo izključno korist, je madžarska vlada kršila pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči z Jugoslavijo in tudi osnovne obveznosti, ki izhajajo iz mirovne pogodbe, na podlagi katere ima Madžarska dolžnost ne samo izročiti jugoslovanske državljanke, pač pa tudi druge vstevši madžarske na podlagi obtožb in sklepov jugoslovanske komisije za iskanje vojnih zločincev, ker je samo jugoslovansko sodišče pristojno, da določi utemeljenost obtožb.

Sindikalni dogodki pri nas in v svetu

Kaj dela vodstvo ES in kaj delodajalska Delavska zbornica - Mednarodni kongres metalcev v Torinu - Kongres Svetovne sindikalne zveze v Milanu - Ustanavljanje stavkokaške azijske sindikalne zveze v Indoru (Indija)

Metalske stroke v okviru Svetovne sindikalne zveze. To naj bi bil pravi centralni komitet metalcev, ki bo koordiniral borbo proti trustom, v katerem sodelujejo delegati 30 narodov med katerimi so Sovjetska zveza, Jugoslavija in CSR.

pozabila pa niti za trenutek blažitvo dela delavstva cone B Tržaškega ozemlja, ki se trudi, da bi ustvarilo boljše bodočnost vsemu ljudstvu okrožja ter gradi po vseb vseh združbenih domov in zavezanja vsakovrstna dela v prid ljudstvu.

V Čečarjih, v Pobegih, v Sv. Antonu, Valnarjani in Sv. Luciji kot v Strunjanu so zgradili v vsaki vasi zadružni dom, v Umagu je bila ustanovljena ribiška zadruža, medtem ko je v Koprnu zgrajen stadion, na katerem se igra prva v preteklih dneh vsilje dan športa in fizikulture, ki se ga udeležilo na tisoče mladih delavcev.

Na mednarodnem sindikalnem polju je treba posebej omeniti: 1. Mednarodni kongres metalcev v Torinu za ustanovitev posebnega profesionalnega oddelka za delavce.

2. Priprava kongresa Svetovne sindikalne zveze, ki se bo vršil zadnje dni tega meseca v Milanu. Na kongresu bodo sodelovali tudi delegati Enotnih sindikatov iz Trsta.

3. Zborovanje v Indoru (Indija) posebnega odbora za ustanovitev azijske sindikalne zveze v sveto stavkokaštva. Na zborovanju bodo sodelovali delodajalski sindikati Indije (Pakistan), Birmanije, Filipinje, Ceylona, Indonezije, Iran in Turčije. Tega razdeležili tudi režiserji imperialističnega ameriškega sindikalizma

Kitajsko ljudstvo pripravljeno sodelovati v prijateljstvu z vseni državami

Odločne besede voditelja kitajskega ljudstva Mao celungta - Kmalu bo sestavljena demokratična koalicijska vlada Kitajske - Nacionalistična blokada pristanišča osvobodjena Kitajske

PEKING, 23. - Ob otvoritvi sevir pripravljajnega odbora za sklicanje nove politične posvetovalne konferencije, ki naj bi sestavila demokratično koalicijsko vlado Kitajske, je imel predsednik komunistične partije Kitajske Mao Ce Tung govor, v katerem je med drugim dejal:

»Vsi so mnenja, da moramo strmolglativ oblast imperializma, fevdalizma, birokratičnega kapitalizma in Kuomintangove reakcionarne klike ter sklicati politično posvetovalno konferenco, ki bo zajela predstavnike demokratičnih strank in skupin ljudske organizacije, demokratične osebnosti vseh krogov, narodnostne manjšine v državi in Kitajcev v inozemstvu, in ki bo pripravila ustanovitev ljudske demokratične republike Kitajske in izbrala demokratično koalicijsko vlado. Samo tako se bo mogla naša velika domovina osvoboditi svoje polkolonialne in polfevdalne usode in stopiti na pot neovisnosti, svobode, miru, enotnosti, moči in blagostanja.

Ko je omenil uspehe in zmage kitajskega ljudstva je nadaljeval: »Opozoriti pa moram ljudstvo na dejstvo, da imperialisti in njihovi hlapci - kitajski reakcionarji - ne bodo mirno sprejeli svojega poražanja na Kitajskem. Oni bodo še naprej delali in uporabljali vsa močjo sredstva, da bi se upirali kitajskemu ljudstvu. Pošiljali bodo na naročilo svoje sluge na Kitajsko z namenom, naj razbijajo enotnost kitajskega ljudstva. Imperialisti se bodo naslanjali na kitajske reakcionarje ali pa bodo morali nastopili z lastnimi silami, da bi na primer zasedli pomorska pristanišča, Kitajske. To bodo storili, če bodo imeli možnost za to, in pa če se bodo želeli spuščati v pustolovskiše. Ni izključeno, da bodo delovali s pomočjo orožnih sil pošiljali v napade v obsejne dele Kitajske. Vse to moramo upoštevati in ne smemo, zanašajoč se na svoje zmage, popustiti v eničnosti proti maščevalnim zarotam imperialističnih elementov in njihovih hlapcev.

Nahajamo se v dobi, v kateri se imperialistični sistem približuje popolnemu pogumu. Imperialisti so se pogreznili v neogibno krizo. Ne glede na njihove želje, da bi se še nadalje upirali kitajskemu ljudstvu, razpolaga kitajsko ljudstvo s sredstvi za dokončno zmago. Hkrati pa izjavljamo vsemu svetu: Mi se upiramo samo imperalističnemu sistemu in njegovim zarotniškim načrtom proti kitajskemu ljudstvu. Pripravljeni smo se pogajati za vzpostavitev diplomatskih odnosov z vsko tujo vlado na podlagi enakopravnosti, obojestranskih koristi in vzajemnega spoštovanja ozemeljske suverenosti s pogojem, da je taka vlada pripravljena prekiniti odnose s kitajskimi reakcionarji, da jih več ne podpira in ne dela v dogovoru z njimi, kakor tudi s pogojem, da zavzame iskreno ne pa hinavsko stališče proti ljudski Kitajski. Kitajsko ljudstvo je pripravljeno sodelovati v prijateljstvu z narodi vseh držav na svetu, za vzpostavitev in razvoj trgovinskih odnosov, da bi prispevalo k razvoju proizvodnje in k cvetočemu gospodarstvu.

Nato je dejal, da bo kmalu sestavljena demokratična koalicijska vlada Kitajske; težišče njenega dela bo v tem: 1. Očistila bo državo ostanke reakcionarne klike in uničila bo njeno razbijsko delavnost. 2. Izkoristila bo vsa sredstva in zastavila vse svoje sile za obnovitev in razvoj gospodarske delavnosti in hkrati obnovila in razvijala kulturno izobrazbo ljudstva.

»Včeraj so Vidalejevski lažnanci, tako tudi asocijalni dela Venetija Guglielmo in kretenska kombinacija neumnih laži o Jugoslaviji se vlačijo po prvih straneh vsega reakcionarnega tržaškega časopisa in prenašajo zmedo iz možganov asocijalističnih in vidalejevskih glav v glavo njihovih lahkovernih čitateleev.

Zopet huda letalska nesreča

BARI, 23. - Strimotorno holandsko letalo je pri Bariju v planjenh padlo v morje. Vse osebe, ki so bile v letalu, so pri tem izgubile življenje. Nesreča se je pripetila, ko je holandsko letalo v približni višini 500 m letelo pred pristaniščem. Nenadoma se je vnelo in padlo v morje. Pristaniško poletstvo je takoj poslalo pomoč. Toda iz letala so lahko le še izplele večino zagozdena trupla izuplo ponesrečenca, ki jih še niso mogli identificirati razen dveh ali treh oseb, med njimi nekoga britanskega častnega konzula. Doslej so našli 24 trupel in sicer 16 moških, 5 žensk in 3 otroke. Letalo je priletelo iz Aten, potem ko je 21. t. m. odpovalo iz Holandske Indije.

Socialistično - vidalejevsko tekmovalanje v lažeh

Kakor Vidalejevski lažnanci, tako tudi asocijalni dela Venetija Guglielmo in kretenska kombinacija neumnih laži o Jugoslaviji se vlačijo po prvih straneh vsega reakcionarnega tržaškega časopisa in prenašajo zmedo iz možganov asocijalističnih in vidalejevskih glav v glavo njihovih lahkovernih čitateleev.

Kaj si more pošten človek misliti o teh tržaških histeričnih akrobacijah? Kakšno more biti njihovo prepričanje? Pač eno samo: Da papir prenese vse! In v tem prepričanju tekmujejo v lažeh, zrušeni v smrt-nem sovražstvu do Jugoslavije - resnično socialistične Jugoslavije.

Puc še vedno v vodstvu

DUNAJ, 23. - Po desetem kolu mednarodnega šahovskega turnirja vodilni Jugoslovanci Puc s 7 in pol točkami; sledita mu Polty (CSR) in Platt (Avstrija) s 6 in pol in eno prekinjeno igro. Jugoslovanci Rabar ima 6 točk.

Lepa zmaga Drobnyja

LONDON, 23. - Danes je na teniskem turnirju v Wimbledonu českoslovaški prvak Drobny predlagal Američana Pattyja s 6:4, 6:8, 7:9, 6:0 in 6:2.

Američan Falkenberg je premagal Asbitha v 5 setih s 6:4, 7:5, 2:6, 0:6 in 6:4. Goezles (ZDA) je hlbko odpravil Espinosa Coena s 6:1, 6:2, 6:4. V tretjem kolu je izbil tudi Jugoslovanci Palada z Sturgesom (Južna Afrika) v tret setih: 6:2, 6:2, 6:4.

Še en vojni zločinec v Italiji oproščen

RIM, 23. (Tanjug) - Včeraj je apelacijsko sodišče v Neaplju razveljavilo obsodbo, po kateri je bil bivši fašistični kvestor Cardona obsojen na dosmrtno ječo zaradi težkih zločinov, ki jih je zagrebel po kapitulaciji Italije l. 1943. Cardona je bil takoj izpuščen na svobodo. Od začelca l. 1949 so italijanska sodišča izpustila na svobodo 72 vojnih zločincev.

Jugoslovanski protest angleški vladi

BEograd, 23. (AFP) - Javljajo, da je jugoslovanski zunanji minister 20. junija izročil britanskemu poslanstvu v Beogradu noto, ki se nanaša na govor, ki ga je 23. maja imel bivši jugoslovanski kralj Peter v taborišču sprostočinskih delavcev v Bichestru, v katerem je žalil Jugoslavijo. Nota pripominja, da je za kraljev govor general Cox in da njegova udeležba na tej manifestaciji daje poseben značaj tej manifestaciji. Jugoslovanski zunanji ministertvo zahteva od britanskega poslanstva, naj pojasni ta incident in naj podzname potrebne ukrepe, da se prepreči ponovitve podobnih incidentov v bodoče.

Rezultati občinskih volitev na Holandskem

HAAG, 23. - To so dokončni rezultati občinskih volitev po vsej Holandski od 3.248.817 volivcev so prejeli komunisti 10,56% odločnih glasov, socialisti 30,33%, katoličani 28,45%, krščanske stranke 20,95% in liberali 9,44%. V Amsterdamu so komunisti dosegli 11.837 glasov ali 25,7%. V splošnem kažejo rezultati nekoliko ustaljenost holandskega političnega življenja.

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI · SVETOGORSKA ULICA 42 · TEL. 749

Danes splošna protestna stavka

Stavka v hlevih sinoči zaključena - Sindikalisti še vedno v zaporu - Danes od 11 do 12 splošna stavka v goriški pokrajini

Poročili smo že o krivični aretaciji sindikalistov Manlija Trpičiča, Fulvija Bergamasa in Rine Boncompagni, ki so jih aretirali predkaj ponedeljek v Fossalonu...

meških delavcev. Prav tako so ugotovili, da je aretacija sindikalnih vodij Trpičiča, Buoncompagni in Bergamasa imela za cilj, da bi ločila množice delavcev v borbi do njihovih voditeljev...

testnih zborovanj. Delavci so ob tej priliki izrazili svojo solidarnost z zaprtimi sindikalisti in obljubili, da se bodo borili za njihovo osvoboditev.

O manjšinskih pravicah pri nas in drugod

Včerajšnji «l Messaggero Veneto» prinosa poročilo in svoj komentar o spomenici za zahtevani Slovencev, ki jo je DFS predložil rimski vladi.

PREKRBA VPIS ZA KRUH IN ZAKUHO

Prehranjevalni urad v Gorici obvešča vse polnošne, da je treba najkasneje do 30. t. m. vpisati na kake za kruh in zakuh.

Načrt za vodovod v Gradiskah

Občinski tehnični urad v Gorici je ta teden dokončno izdelal načrt za gradnjo vodovoda v Gradiskah in okolici in ga poslal na pokrajinski tehnični urad, ki ga mora končno odobriti.

Sozialne brzojavke ob smrti hrvatskega pesnika Vladimira Nazora

Ob smrti hrvatskega pesnika in pisatelja Vladimira Nazora, ki je naša svoj otek tudi med gorškimi Slovenci, so poslale naše organizacije naslednje brzojavke: Saboru Ljudske republike Hrvaške...

IZPRED SODIŠČA Poročeni ljubimec in prevarana žaročenka

Preteklo sredo popoldne so na goriški sodnji nadležnosti z razpravo proti 38-letnemu Lucianu De Marchu iz Benetk in stanujočemu v našem mestu v ul. Galilei št. 1. De March, ki biva že več let v Gorici...

pa je hotela, da je v Dornbergu vlak zamudil in je mora! Kerševan kljub svoji starosti, saj ima preko 60 let, pešačiti vso dolgo pot do bloka. Seveda je prišel tja preporno in je našel blok že zaprt.

Portorož - Otvoritev lutkovnega gledališča

19. junija smo imeli v Portorožu prvo predstavo lutkovnega gledališča. Razume se, da je bilo navzočih veliko otrok in njihovih mamic. Pri predstavi pa je bilo tudi mnogo vzgojiteljev.

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU · ULICA C. BATTISTI 301/a PRITL. · TEL. 70

Udarniki in odlikovanci prvomajskega tekmovanja

Junakom borbe naj slede junaki dela! V istrskem okrožju se jasni. Kako, saj je vendar že več kot štiri-najst dni samo sonce! Da jasni se, ki kar pogled malo okoli sebe ti, ki priđeš po motju ali pa suhim v katero koli mesto ali vase Istre.

Gostovanje baleta, solistov, zbora in orkestra ljubljanske Opere v Kopru in Piranu

Slovenski umetniki so se predstavili v dovršeni obliki. Ne samo izbrancem, nego kulturo in umetnost ljudstvu, ki naj bo bratska več med narodi. (Nadaljevanje in konec)

PROMETNA KAMPANJA SE JE ZACELA

Da bi uvedli večje spoštovanje prometnega reda, so začeli tudi v Gorici zadnje dni s prometno kampanjo, pri kateri sodelujejo cestna policija, mestni stražniki in očiščevalci. Uvedli so večjo kontrolo in nadzorovanje prometa, da bi zjamčili spoštovanje cestnega pravilnika in prometa na splošno.

OBVESTILA ZA TRGOVCE

Na sedežu Zveze trgovcev v Gorici so na vpopled članom okrožnice naslednje vsebine: RAZNE VESTI O TRGOVINI S TUJINO: spremembe predpisov za uvoz in izvoz v štirinajstih državah.

Marušiči-Buje

Nove čase čitimo za hitrejši razvoj in izboljšanje delamo. Nekaj dni bi mogli misliti, da se bo ljudstvo bujskega okraja tako kmalu prebudilo iz tiste otrpjenosti, kamor ga je bil s terorjem prisilil fašizem.

Zahvala darovalcem ZA PIONIRSKO SEKCIJO ZAM

Prinajmanje seznam vseh oseb in zadrug, ki so darovale denarne znake v korist pionirske sekcije ZAM v Piranu. Imenovana sekcija pionirjev se istoačno najlepše zahvaljuje vsem za izkazana darila, ki bodo uporabljena za pionirski dom v Piranu.

LESTVICA NOGOMETNIH TEKM ZA PRVENSTVO ISTRSKEGA OKROŽJA

Table with 3 columns: Rank, Team Name, Points. Lists teams like Ferulana, Bužinja, Seget, Bronigla, etc.

KINO

VERDI. 17: «Clj - Burmas», Errol Flynn. VITTORIA. 17: «Kolesarska tekma po Italiji».

OSEBNO IZKAZANICO JE IZGUBILA

Stuper Antonija, rojena Giugovaz, stanujoča v Piranu, Carrara Raspo št. 607 je 27. maja t. l. na poti iz Piran v Buje in Sv. Marja na Krasu izgubila svojo osebno izkaznico.

ZAVRŠENO

Včeraj je goriska policija odpisala z zgonskim listom dva prebivalca iz videmske pokrajine, in sicer 28-letnega Scorrinija Avgustina iz Tolmece in 21-letnega Squecca Bruna iz Cavazza, ki sta odsejala v goriških zaporih kazni, ki jima jo je naložila sodnja zaradi tajnega preslopa meje.

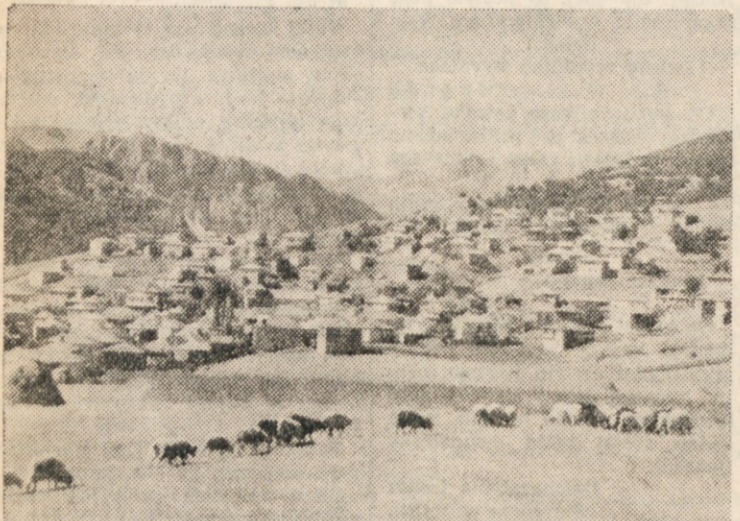
ZAVRŠENO ISTRSKEGA OKROŽJA

Novi grad-Buje v Novem gradu ob 17. uri. Piran B-Rdeča zvezda v Piranu ob 15. uri.

ZAVRŠENO ISTRSKEGA OKROŽJA

Balet so izjavili: Goljeva, Lupševa, Škerjančeva, Remškarjeva in Eržen, Polik, Suh, Oblak ter baletni zbor. Imenovane baletke so bile brez izjeme ljubke, priključne plesalke, ki gledajo na individualno in skupno podajanje, pri tem Lupševa v plesu fantovskega in Remškarjeva gimnastična.

V kmečki obdelovalni zadrugi so lazaropoljski kmetje našli dom in domovino

V OBJEMU PLANIN LEZI LAZAROPOLJE.

Odično je, da gremo z avtobusi. Ako bomo previdni, se nam ni ničesar bati. Samo podvizati je treba. Pod gromovjem se plazijo prve tihne večerne sence.

Tak dom je Lazaropolje, je lazaropoljska kmečka obdelovalna zadruga.

«Nase žene niso borke, premeheke so, prvi njen predsednik Taško Gruzevski, toda če bi jim kdo sedaj hotel vzeti zadrugo, bi zgrabile za puške. Z motilkami in rovniki bi ga nagale.

Dogodi se, da stoji zadruga pred težkimi notranjimi problemi. Na prvi mah se zdijo neresljivi. Tedaj mora pasti samo en kratek stavek: «Setite se na pečalbo. Lik si vneva težke so njegove besede, utopljene v solzah, ki jih ni bilo mogoče prešteti, v bolečini, ki jih ne moreš dopovedati. Pečalba je izseljivništvo. Pomeni jim Argentino, Ameriko, Francijo, Nemčijo in druge dežele sveta, kamor so Lazaropoljčani romali za kruhom, ker ga domača zemlja ni imela.

Največkrat so odšli z očetom že kot dvanajsetletni dečki. Solze so jim bile spremljevalke ob slovesu in tudi ob vrnitvi. Poslednje so bile grenkejšje. Zvest, da so leta odsotnosti spremenila lice in obraz ter ga delala nepoznanega še rodni materi. Lastni ženi in otrokom, ki jih je rodila. Tuji so dali svojo mladost in svoje moč. Demov so se vračali umreti in srečni so bili oni, ki so zmogli za dolgo pot in za stara leta. Mnogim ta sreča ni bila doma. Mnoge žene so nosile do groba svojo bolečino, mnogo otrok je dorastlo, ne da bi jih kdaj pogladila taska, a topla očetova dlani. Vsega pet do deset moških, trideset imenovan, je ostalo doma ženam v pomoč pri delu, ki ga niso zmožle same.

«Moja žena je bila begalka. Pravi predsednik zadruga Taško. «Dovolj bo, če vam povem samo njen primer. Oče Jerfa Akusevski je odšel po svetu, ko ji je bilo pet let. Potem je ni videl. Leto za letom je moral odladati svojo vrnitev, midva pa sva bila mlada in nisva mogla več taktati. Tako se je zgodilo, da sem jo odpeljal. Njega, njenega očeta, sem šel pozdravit v Bolgarijo. Objel je svojega zeta, toda hčere niso nikoli dosegle njegove roke. Umrl je petdesetleten, let star, ne da bi jo kdaj še uzrl. S seboj je odnesel njen otroški obraz.

Tako je bilo v Lazaropolju, odkar so pred dvestopetdesetimi leti Turki jurili na prejšnjo vas Plavino selo in jo do tal požgali. Devdesetletni Jerfa pripoveduje o ustnem izročilu. Le Lazo se je edini izmed vasčanov, ki so se pred Turki poskrili v kraško jamo, rešil iz nje, ki so pred vdom zakurili kres, Nova vas se je preimenovala po njem. Zivljenje pa je teklo dalje v isti revščini in stiskah. Na

rodna osvobodilna borba je ustvarila Lazaropoljem pogoje za preoblikovanje njegove pogodbe. V njej je dozorela v njih misel, da se da tudi v Lazaropolju živeti, ne da bi trosil po svetu svojih moči. Zivljenje je treba postaviti le na temelje socialistične družbe in treba mu je dati zadrugo vsebino. In našli so se sebi dovolj moči, da so se lotili tega dela. V nedogled segajoče trpljenje celih rodov je bilo njihova pogonska sila, toda treba je bilo še nekoga tretjega. Ta tretji je Titova socialistična Jugoslavija, ki osvobojuje delovnega človeka težkih spon preteklosti in ga pelje iz mraka in teme v jasen sončni dan.

Poletni večer lega na Lazaropolje. Stisnjeno je v kot prostora ne jase kakor jata preplašenih golobov, ki so skrčile ob telesu svoja bela krila. Hladen veter veje od Koraba in Krčin planine ter sem od daljnega Sara. Pred se nedodelanim združim domom in zadruginim gostiščem so se zbral zadrugarji, da stisnjo desnico gostom. Kako naj skrivajo svoj ponos ob takih prilikah? Ni ga mogoče. Tihijo zadostjen do kraja izpolnjene dolžnosti do socialistične stvarnosti in novi Jugoslaviji jim planti je. In še to, da so v tej stvarnosti prvi med prvimi, je zapisano v njih.

«Dobrodošli v našem domu! Kakšna je bila pot? «Malo smo se bali, pa je že šlo. Odo daleč se vidi še ožja, kot je v resnici.

«Prej je držala k nam samo kozja steza, 1946 leta smo zgradili cesto. Vsi zadrugarji smo bili na prostovoljnem delu.

V prizvoju besed je ustvarjalna sila. Živo jo začutiš. Neutakan si, Ne moreš več strpeti. Hotel bi na mah videti vsu zadrugo. Naenkrat stoji pred teboj kot velika neresljiva uganka. Pronik-

Se vrati narod poln so svoboda boja So furka u razboj so rabota in trud Za nego to veke nema stud. (Nadaljevanje sledi)

Tako je bilo v Lazaropolju, odkar so pred dvestopetdesetimi leti Turki jurili na prejšnjo vas Plavino selo in jo do tal požgali. Devdesetletni Jerfa pripoveduje o ustnem izročilu. Le Lazo se je edini izmed vasčanov, ki so se pred Turki poskrili v kraško jamo, rešil iz nje, ki so pred vdom zakurili kres, Nova vas se je preimenovala po njem. Zivljenje pa je teklo dalje v isti revščini in stiskah. Na

niti hočeš v skrivnost njene bitnosti. «Pojdimo, da si nekaj pred te mo ozledamo. Jutri vas bo čas priganjal, pravi predsednik Taško. Njegova odličitev je sprostila misel, uklenjeno v zagonetko zadržnega življenja. Na nasprotnem koncu jase stoita dva obširna paviljona. Bnila je treba še in notranje izdelave, da bosta gotova. Avgusta morata biti gotova, tedaj bo namreč zadruga praznovala petletnico svojega obstoja. «Kaj bo v teh paviljnih? «Nove čilimarnice. Po sredi bo tekla perzijska preproga, med velikimi, trokrilnimi okni bodo stale statue. Tudi pred stavbami bo preproga in rože bodo na podoknicah. Stiri zarnice bodo svetile vsaki tkalki. «Da, zato gradite električno centralo v dolini ob Mali rekici. «Za to jo gradimo in še za marsikaj. «Za kozja pa so vile, tam pod bregom? Za naše družine. Stiri so že postavljene, do konca leta jih bo deset. Vsa vas se bo počasi preselila v nove domove, ki bodo stali, kakor vidite, v krogu okoli jase. Enodružinske so, s kopalnico, terasami in vsem udobjem in s prostorom za izdelovanje preprog. Tako rešujemo problem zaposlene matere in otroških jasi. Ker opravlja svoje delo doma, so ji praktično nepotrebne. Ne ki slovenski arhitekt nam je napravil načrte in tako bomo z zidov novih domov rešili vprašanje, kam z denarjem, in ohranili pri delu izsilivcu, kar je za izgradnjo socializma v naši državi najbitnejše.

«Koliko ovc imate? Koliko orne zemlje? Koliko pašnikov? Koliko krav in konj? Koliko znaša trdodan? Tako in podobna vprašanja dežujejo od vseh strani. Tovarjš Taško odgovarja, toda nikakor ne more na vse in vsem odgovoriti. Tiskovne konference je treba, drugače ne pojde. Misel je izrečena in mahoma se je okleneno vsi kakor resline bilke. Taško se smeje, tudi oni na tihem zadovoljen z njo. Zamudili bi večerjo in prireditelj, če bi hoteli zadostiti vsej radovednosti že noči. Jutri je še ves dopoldan. Da, jutri, ali nočjo moramo hiteti. Čakajo nas vsi zadrugarji. Fantje in dekleta so oblekli svoje praznične noše. Dekleta bodo zategnila s fanti glozno makedonsko pesem in tudi tisto lazaropoljsko, ki se končuje:

Se vrati narod poln so svoboda boja So furka u razboj so rabota in trud Za nego to veke nema stud. (Nadaljevanje sledi)

lik doprinosi splošnemu planu elektrifikacije Jugoslavije. Vodna moč Neretve v bodoče ne bo izgubljena. Republiško gradbeno podjetje ljudske republike Bosne in Hercegovine «Hidrogradnja» izvaja obsežna dela pri izgraditvi hidrocentral. Vodna moč Neretve bo zajezena v velikem umetnem jezeru, od koder bo voda odtokla v posebnih dovodnih tunelih na turbogeneratorje hidrocentral. Lepi pejsaži ob reki Neretvi bodo v socialistični domovini še lepši. Oni bodo prepletjeni z daljnovidno visoko nepetosti. Ob obali Neretve bodo sezidali nove naselbine, ki bo v njih omogočeno lepše in kulturnejše življenje delovnemu človeku.

Strokovnjaki in delavci iz vseh krajev Jugoslavije delajo danes na več gradilskih hidrocentral na Neretvi. Sliši se brnenje motorjev in šumenje rečnih brzic, v drobno življenje pa pokajo mine, da se tresejo granitne gore. Delovni kolektiv omenjenega podjetja je dosegel lani precej uspehov v izvršitvi postavljenih nalog. Kljub raznim težavam pri vrtnju tunelov se dela uspešno razvijajo.

Dobra organizacija dela je mnogo prispevala za uspeh važnih nalog. Povsod je dosegel važnih sistem dela. Po brigadnem sistemu dela danes čez 80 odst. delavcev podjetja.

V tekmovalstvu, ki so bila organizirana v čast praznika dela 1. maja, V. kongresa KPJ, I. kongresa KP BiH, so izvršili mnogo delovnih obvez in uresničili mnoge naloge.

Posebne brigade ljudske fronte so začele prihajati na delo pri hidrocentrali na Neretvi ob koncu septembra lani in se to še nadaljuje. Do konca lanskega leta je prišla na delo 9 brigad LF. Te brigade delajo pri izgradnji potov, pristopnih steza in izravnavanju zemljišč. Del frontovcev dela tudi pri vrtnju tunela in drugih posebnih delih.

Pri izgraditvi jeza je delala posebna brigada LF iz okraja Livno. Na čelu brigade je bil narodni poslanec in ljudski skupščinski član iz Hercegovine kmetovalec Ivan Pelivan.

«Ko bo hidrocentrala končana

VLADIMIR NAZOR O-B-L-O-C-I

Ne! n'jesmo ni mi neko stablo naraslo Pod istim nebom u dalekoi pustiosti: Plam sunčev krošnaja, sok zemaljski poznaje I našeg debila korjenije.

Na naše grane dolazice odavno Ptice nebeske, da se gn'jede i pjevaju; U vrtovima Covječanstva zrjevala I tečnost naših plodova.

I mi smo novi baštinitelji pomosnih Naroda, što su cuali i nestali. Od suda u sud krv se ljudska pretaje Kroz godine i vjekove:

U svakom bčiu iste su joj kreposti. Ona je sveta i ona je spemna: Kap jedna samo njenog soka čitavo More će zakrvariti.

Lud je vaš prezir, jer smo nova posuda: Kroz s'itru prođije, batu je odoljela, I ukliče se ko iz žute utrobe Iz grla dižu n'ježina.

Lud je vaš strah, jer osjećate jedino Težinu našu; niste ljudsku skinuli, S'činu svu da ispitajte jezikom, U jezgri što je dozrela.

Mi nismo neko divlje stablo nastalo U pustinji dalekoj; i mi nikosmo — Ljudi med ljudma — Covječanstva 'cjeloga — U ujednim, rodinim baštama;

I mjesto svoje na svijetlu sunčevu. To svoje tlo pod mjesecom i zv'ezdama, Cuvamo — dok se gube kao oblaci Vaš prezir i vaš strah.

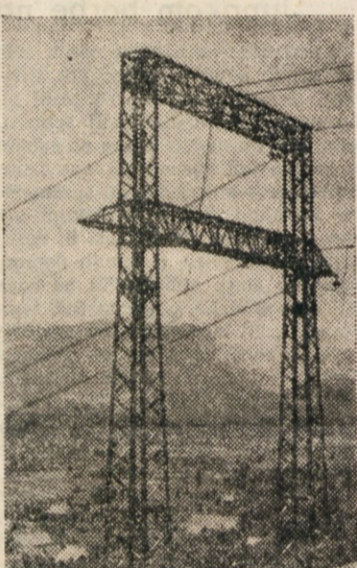
HIDROCENTRALA JABLANICA NA NERETVI Centrala bo proizvajala 450.000 KWH, kar je samo 50.000 KWH manj kot Dnjeprostroj

Južni del Bosne se že skozi stoletja označuje s posebnim imenom Hercegovina in je bil svoj čas samosvoja pokrajina v političnem smislu. Danes ni avtonoma pokrajina, a republiške se imenuje s širšim imenom Bosna in Hercegovina ali z kratkico BiH. Najvažnejše mesto v Hercegovini je Mostar, a največja reka je Neretva.

Bosna in Hercegovina ima znatno reko z večjo vodno močjo, prikladna za pogon vodnih električnih central, a tudi množne vode so precejšnje. Ze v dosega in izjavljaju petletke nastajajo v Bosni velike hidrocentrale in ob njih važne industrije.

Hitro teče reka Neretva med hercegovskimim planinami. V silnem naluču se vija v peni v kamenitem koritu in drvi proti morju, v katerem se umiri in izgene. Ob velikem deževju in ob kopnenju snega Neretva zelo naraste, postane še silnejša in večkrat prestopi bregove korita. Ob takih prilikah nosi s seboj, kar doseže: revno kraško zemljo, pesek, kamenje in kako osamljeno deblo. Ceprav je skoraj vse leto bistra, zelenonodre barve globokih planinskih jezer, ki zaradi njenega divjanja in zemlje, ki jo nosi s seboj ob velikih povodnjih in ob kopnenju snega, ljudstvo naziva smutna Neretva.

Neretvo so v stari Jugoslaviji prikazovali samo kot turistično zanimivost. Lepa pokrajina, kjer ona teče, kombinacija hrbov in kotlin, peska in svetlikanja vavov, to so bile slike, ki so jih vsebovali turistični prospekti in priročniki. Ob obali te reke pa je ljudstvo živelo siromašno in zapuščeno, brez najosnovnejših življenjskih potrebščin, brez razsvetljave in vode. Vodna sila Neretve je tekla mimo teh vasi in izginala daleč od njih. Zaradi nestalnosti vodne količine v koritu Neretve hercegovski kmet ni mogel izkorističati vodne sile niti za pogon preprostih kmetijskih mlinov. Zgraditev velikih hidrocentral predstavlja danes važen pogoj za industrializacijo dežele in za dvig življenske ravni ljudskih množic. V okviru izgradnje močnih central v Jugoslaviji je tudi izgraditev hidrocentrale na Neretvi ve-

ELEKTRICNI DALJNOVOD

Elektrifikacija je glavni pogoj industrializacije Jugoslavije. Proizvodnja električne energije na enega prebivalca bo po petletnem načrtu leta 1951 znašala 272 kWh, t. j. za 383 odstotkov več nego leta 1939, ko je na enega prebivalca prišlo samo 71 kWh.

lik doprinosi splošnemu planu elektrifikacije Jugoslavije. Vodna moč Neretve v bodoče ne bo izgubljena. Republiško gradbeno podjetje ljudske republike Bosne in Hercegovine «Hidrogradnja» izvaja obsežna dela pri izgraditvi hidrocentral. Vodna moč Neretve bo zajezena v velikem umetnem jezeru, od koder bo voda odtokla v posebnih dovodnih tunelih na turbogeneratorje hidrocentral. Lepi pejsaži ob reki Neretvi bodo v socialistični domovini še lepši. Oni bodo prepletjeni z daljnovidno visoko nepetosti. Ob obali Neretve bodo sezidali nove naselbine, ki bo v njih omogočeno lepše in kulturnejše življenje delovnemu človeku.

Strokovnjaki in delavci iz vseh krajev Jugoslavije delajo danes na več gradilskih hidrocentral na Neretvi. Sliši se brnenje motorjev in šumenje rečnih brzic, v drobno življenje pa pokajo mine, da se tresejo granitne gore. Delovni kolektiv omenjenega podjetja je dosegel lani precej uspehov v izvršitvi postavljenih nalog. Kljub raznim težavam pri vrtnju tunelov se dela uspešno razvijajo.

Dobra organizacija dela je mnogo prispevala za uspeh važnih nalog. Povsod je dosegel važnih sistem dela. Po brigadnem sistemu dela danes čez 80 odst. delavcev podjetja.

V tekmovalstvu, ki so bila organizirana v čast praznika dela 1. maja, V. kongresa KPJ, I. kongresa KP BiH, so izvršili mnogo delovnih obvez in uresničili mnoge naloge.

GOSPODARSTVO TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Avstrijski tranzit skozi Trst v nevarnosti?

Dunajski "Verkehr", protestira zaradi ovir z italijanske strani, ki prizadevajo tržaške interesne

Pod naslovom «Pristaniški stroški v Trstu — vprašanje tečajev?» prinaša avstrijski tednik za promet in spedičijo «Verkehr» v številki dne 16. t. m. obsežen članek, v katerem podrobno obravnava enerzijskejši vpliv avstrijsko-italijanske trgovinske pogodbe na razvoj avstrijskega tranzitnega prometa skozi Trst. Pravi, da so razmere, v katerih se ta promet odvija, zlasti glede plačil in obračunavanja tako obsežne, komplicirane in prav nepregledne, da je bodoči razvoj v resni nevarnosti in popolni negotovosti.

Avtor članka, ki je najbrže odgovorni urednik sam, ponašlja, kako je prišlo do sedanjega položaja in do določb glede obračunavanja, ki so povzročile stroške za avstrijske stranke o krog 100-odstotno. Opisuje nato težave celotnega avstrijsko-italijanskega blagovnega prometa, ki vplivajo seveda tudi na Trst in nastajajo, ker med obema državama ni nikakega trajnega odnosa glede tečaja lire in šilinga. Imenuje jih «kaotično stanje».

V resnici je treba plačati v Trstu in Trbižu za 100 lir celo 4 šilinge (t. j. 1 šiling je 25 lir). Vse to, pravi list, ne dopušta realne ocene blagovnih kupcij in ni treba poudarjati, da boluje na tem terenu avstrijsko-italijanski trgovski promet in tudi prekervalni promet skozi Trst. Nato navaja predloge Dunaja, naj bi bila osnova neka trda valuta n. pr. dolar ali pa naj bi doletili tečaj med livo in šilingom. Zavrača ugovore da bi vsled tega bilo italijansko blago v Avstriji prepovedano, avstrijsko v Italiji pa obratno dražje, češ da je mogoče cene pač drugače dogovoriti. Poudarja, da se danes dogaja, da ponujajo Avstrijem n. pr. za 100 šilingov vrednosti blaga le polovico ali tretjino vrednosti. Tako je pri jeklu. Tu seveda neha vsaka resna kalkulacija. Kam to vodi, vidimo pri izvozu lesa. Avstrijski les za Levant, krcan v Trstu, računa avstrijski izvoznik okrog 40. dolarjev za kubični meter jeb Trst. Isti les pa stane v kompenzacijskem prometu v Italijo le 16.000 do 18.000 lir, kar pomeni po vsadnem tečaju 1 dolar za 570 lir, da stane kubik istega lesa v tržaški prsti lukij le 29. dolarjev. Uvozniki iz Levanta bodo zato raje kupovali od tržaških lesnega veletrgovca, ki ga bo nudil okrog 30 odst. cenejše kakor neposredni avstrijski izvoznik. Clankar pravi, da lahko takih primerov navedejo nešteto.

Očitajo dalje, da iščejo italijanski trgovci v okviru celukupnih blagovnih kontingentov — le robo take vrste, kjer uspevajo podobne kupcije. Se več, že tudi pritaškajo, da bi prav za tako robo povečali dogovorjene količine. Povrhu pa n. pr. italijanski izvoznik sadja in zelenave obtemen vvaž v kompenzacijsko avstrijsko blago in tako praktično ne priteka določeni 15 odst. od avstrijskih izvoznih pošiljk v fond, ki je bil določen za plačevanje pristaniških stroškov in brodnin. Zato je izraz cemo servizov in Rimu, ki naj bi pokrili tržaške pristanske stroške, skraj prazen, kaj se, da bi lahko plačali oprornne zneske tržaškim spediterjem, plovbi in predlovalnim podjetjem (Gaslini op. ur.). Krivde za tako stanje ne spodbujamo, ampak to, kar pred kratkim uprizorili pravno oženje, da dobe plačilo, je avstrijska Narodna banka ugodila tako da plača vse zneske, ki izvrzajo iz pogodb, sklenjenih pred 1. aprilom t. l. kar poprje, v devizah, toda ne več v dolarjih, murčev z funti, šterlingi. Tržaški krog naj se pač potrdijo, da jim Banca d'Italia (Italijanska banka) sprejme te devize zaradi kritja ogromnih zaostankov (2 so t. l. dosegli menda že okrog pol milijarde lir op. ur.).

«Naloga tržaških spogodbentikov je, poskrbeti, da ne boča na italijanski strani pobirali zgolj

roline iz potice trgovinske pogodbe, prvi dobesedno dunajsko glasilo. Glede prometa z Italijo pa pripominja, da po dosedanjih izkušnjah dobavljene vrste blaga ne ustrezajo. To je drugi vir težav (razen valutnih — op. ur.) in sedanja pogodba je lahko le provizori, ki zahteva, da dogovora nanovo trgovinske odnose na podlagi klivirskega sporazuma in da se preneha špekulirati, saj kakor vnaprej, zgolj na konjunkturne momente, ki škodijo celoti. Clanek hoče odvrtni odgovornost za težave, ki nastajajo od dunajskih krogov, in opozarja na špekulativno naravo italijanskih izvoznikov odn. uvoznikov. Tržaške kroge pa čisto določno in resno opominj na njihove dolžnosti, ako računajo se naprej z domosom, ki ga daje velik avstrijski tranzitni promet. Treba je v članekarjem reči, da vsi je ves težko predstavljati, da se delajo v tem pogledu tržaškim spediterjem težave...» namreč glede na velik interes, ki ga ima Trst glede speševanja avstrijskega tranzita skozi svojo luko. Ukrepi in posledice, ki jih obravnavajo prednje vrstice, pa kažejo tudi, da se bo treba celo vprašati, ali naj tržaško pristanišče sploh služi tranzitnemu prometu. Kdaj bo sta prevladali pamet in dobra volja?

Sredna obletnica IV. proletarske brigade Črne gore

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

MEMPHIS (ZDA), 22. — Dvomotornik «Cunvains družbe «American Air Lines» s katerim je potovalo 40 potnikov, se je zrušil na tla kmalu potem, ko se je dvignil z letališča v Memphisu. Takoj so prihiteli gasilci, ki so pogasili ogenj. Po prvih vesteh se zdi, da ni nobene smrtnih žrtve, pač pa sta 2 ranjena.

ANGELO VIVANTE JADRANSKI IREDENTIZEM 30 Medtem po skušajo predstavniki iredentizma tako ali drugače popraviti svoj spodrsjalj. Ni pa jasno, v koliko je treba kesanje, ki temu sledi, pripisati vladnemu pritisku in v koliko predstavlja tudi pri iredentistično navdahnjenih krogih zavest, da je šla stvar vendarle predalč. Vsekakor pa se to kesanje odene v slovnesne oblike, Zupan in delegacija skupno obiščeta cesarskega namestnika, da mu izrazita svoje obžalovanje nad tem, kar se je zgodilo, in odločno poudarita neumnajno zvestobo Tržačanov. Izdelajo v italijansčini in slovensčini vdanostno izjavo cesarju, ki dobi v kratkem 13.925 podpisov. V tej izjavi nadvse pominj in vdanji Tržačanji zavračajo z vso silo svoje prepričanja kot nasproten resnici in čustvovanju tega prebivalstva protest, ki naj bi ga bil neki samovnanj podtalen odgor samovoljno postal v imenu tržaškega mesta ministrskemu predsedniku v Torin, pripisujejo temu prebivalstvu take želje in težnje, ki jih v njem zagotovo ni in ki se upirajo njegovim stoletnim tradicijam. Deputacija, ki nese vdanostno izjavo cesarju in ki jo sestavljajo župan, odposlanci in dvanajst drugih mešanov, dobi od cesarja laskajočo izjavo, da ga bo rezultat bližnjih volitev prepričal, da se Trst upravičeno imenuje njegovo navdse zvesto mesto. Na volitvah jeseni leta 1865 dobijo večino vladni kandidati, ki

Dežela kranjska nima lepš'ga kraja... TUDI LETOS PRILEDI PLANINSKO DRUSTVO V TEM BISERU SLOVENIJE NA BLEDU TEDENSKA LETOVANJA, TISTI, KI SE HOČE ODPOCITI, NAJ NIKAR NE ZAMUDI PRILIKE.